

DOM

afsagt den 4. november 2014 af Vestre Landsrets 15. afdeling (dommerne Kirsten Thorup, Astrid Bøgh og Mai-Britt Bæk Johansen (kst.)) i ankesag

V.L. B-2830-13

Nordvestjysk Elforsyning Amba

(advokat Mette Hjøllund-Jensen, Holstebro)

mod

Energiklagenævnet

(Kammeradvokaten ved advokat Martin Sønnersgaard, København)

og

i kæresag

V.L. B-2873-13

Energiklagenævnet

(Kammeradvokaten ved advokat Martin Sønnersgaard, København)

mod

Nordvestjysk Elforsyning Amba

(advokat Mette Hjøllund-Jensen, Holstebro)

Retten i Holstebro har den 6. november 2013 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS 7-68/2013).

Påstande

For landsretten har appellanten, Nordvestjysk Elforsyning Amba, nedlagt påstand om, at Energiklagenævnets afgørelse af 3. december 2012 ophæves, og at sagen hjemvises til fortsat behandling hos Energistyrelsen.

Indstævnte, Energiklagenævnet, har påstået dommen stadfæstet, dog at afgørelsen om sagsomkostninger ændres således, at det tilkendte beløb forhøjes.

Over for Energiklagenævnets påstand om forhøjelse af sagsomkostningerne for byretten har Nordvestjysk Elforsyning Amba påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

På forespørgsel fra advokat Mette Hjøllund-Jensen har Energistyrelsen i en mail af 18. november 2013 meddelt, at der ikke ses at være udarbejdet mødereferater fra 5 møder afholdt i 2007 og 2008 i forbindelse med behandlingen af vindmølleansøgninger fra henholdsvis Nordvestjysk Elforsyning Amba (herefter NOE) og Rønland Havvindmøllepark A/S.

Forklaringer

Flemming Poulsen, Jens Jørgen Birch, Peter Wisbech Christensen og Jørgen Nørby har afgivet supplerende forklaring for landsretten. Der er endvidere afgivet forklaring af Michel Schilling.

Flemming Poulsen har supplerende forklaret, at NOE allerede omkring årtusindskiftet skrev til Energistyrelsen om opførelse af vindmøller syd for Rønland. NOE havde ikke erfaring med at opføre vindmøller, da NOE skrev til Energistyrelsen den 18. januar 2007.

I 2007 var der ikke den store forskel på, om der skulle opstilles forsøgsmøller eller konventionelle møller. Brevet af 18. januar 2007 vedrørte konventionelle møller og ikke forsøgsmøller, selv om det ikke blev specificeret. NOE fik ikke nogen skriftlig vejledning fra Energistyrelsen i anledning af brevet. NOE deltog efterfølgende i et møde i marts 2007, hvor Skov- og Naturstyrelsen også var med. På mødet drøftede de helt sikkert placeringer af møller på Fjordgrundene og syd for Rønland. De fik ingen anmodning fra Energistyrelsen om at opdele deres henvendelse af 18. januar 2007 i to projekter.

Han talte efter mødet med Nina Lassen i telefonen om, at det indsendte materiale fra NOE ikke var sendt med ud i høring. Der blev den 11. november 2008 indkaldt til møde med henblik på at etablere et samarbejde om et fælles projekt. Mødet blev holdt i december

2008, og på dette møde blev placering af møller syd for Rønland også drøftet.

NOE indgik et samarbejde med Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S om at søge om opstilling af forsøgsmøller. Det lykkedes ikke at få Rønland Havvindmøllepark A/S med. DTU var ikke interesseret i forsøgsmøller på Fjordgrundene, for det var for besværligt. NOE fik sammen med andre interessenter i oktober 2009 meddelelse om, at de tidligere ansøgninger for Fjordgrundene var bortfaldet, men efter hans opfattelse havde NOE stadig en ansøgning liggende vedrørende området syd for Rønland. NOE fik ikke et brev, der var enslydende med det, som er sendt til Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S den 12. februar 2010. NOE og Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S arbejder sammen vedrørende projektet med forsøgsmøllerne. Der er ikke på nuværende tidspunkt opsat vindmøller i området syd for Rønland.

Jens Jørgen Birch har supplerende forklaret, at han er kasserer i Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S. Lauget har været i dialog med NOE om at opføre vindmøller siden 2002. Det gav god mening at etablere et samarbejde med NOE, der er en stærk økonomisk partner. De indgik en samarbejdsaftale i slutningen af 2007. Flemming Poulsen orienterede i forbindelse med etableringen af samarbejdet om, at NOE havde søgt om at opstille møller syd for Rønland.

Han er sikker på, at Energistyrelsen indkaldte til besigtigelsen i marts 2008. De var ude at se på havdiget og området ud for de 8 eksisterende møller. De gjorde også holdt ved højde 42. De så på turen på alle de mulige mølleplaceringer, og disse blev drøftet ud fra indtægninger på forskellige kort, der også var fremme under besigtigelsen. Mødet med miljøministeren fandt sted i slutningen af 2008, og både NOE, laug og Rønland Havvindmøllepark A/S var repræsenteret. På dette møde blev der også forevist kort med de ansøgte mølleplaceringer. Lauget havde kun søgt på Fjordgrundene, for laug vidste, at NOE også havde søgt om tilladelse på området syd for Rønland. Lauget ville derfor under alle omstændigheder komme med i et projekt, uanset at laug ikke fik en tilladelse.

Peter Wisbech Christensen har supplerende forklaret, at han sidder i bestyrelsen for Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S. Når han i byretten har forklaret, at det var en gulerod for laug, at NOE havde de andre muligheder, refererer han til, at laug og NOE omkring årsskiftet 2007/2008 havde lavet en aftale om, at de skulle deles om rettighederne i forhold til tilladelser, som de hver især opnåede, uanset hvem der fik tilladelsen. Lauget var klar

over, at NOE havde søgt om at opstille møller på Harboøre Tange og syd for Rønland. Han mener, at det var sket, da lauget indgik aftalen med NOE. Det var billigere at opføre møller på selve tangen eller i området syd for Rønland end at opføre møller på Fjordgrundene.

Hvis NOE får en forundersøgelsestilladelse og senere tilladelse til at opføre møller, vil det betyde en fordel for lauget, for i så fald har lauget efter samarbejdsaftalen krav på en del af møllernes kapacitet.

Jørgen Nørby har supplerende forklaret, at han er formand for udvalget for Teknik og Miljø i Lemvig Kommune. Han har mange gange haft kontakt med Flemming Poulsen om opstilling af vindmøller i området ved Harboøre Tange og Nissum Bredning. Det var et Ramsarområde, og derfor havde det efter hans mening ingen gang på jorden. De drøftede det første gang i 2005/2006.

Han har på et tidspunkt deltaget i et møde om opstilling af vindmøller, som Nina Lassen efter hans opfattelse stod for. Der var herudover en mand fra Energistyrelsen til stede og yderligere en person, som tilsyneladende havde en sekretærfunktion. Det var hovedsagelig Nina Lassen og manden, der førte ordet under mødet. Det så ud, som om den tredje person tog referat fra mødet.

Han deltog i besigtigelsen i marts 2008 sammen med stadsingeniøren. De var inviteret af Energistyrelsen/ministeriet sammen med dem, der havde tilkendegivet interesse i at opføre vindmøller i området ved Nissum Bredning. Der var kortmateriale fremme, da de under besigtigelsen gjorde holdt ude i området. Han husker ikke, om der var et indledende møde mellem deltagerne, inden besigtigelsen startede. De kunne fra bussen se på området ved Fjordgrundene, og de kørte ud til den yderste mølle i det sydlige område.

Teknik og Miljø-udvalget behandlede en indstilling om opstilling af vindmøller i det besigtigede område på et møde en måned efter besigtigelsen. Her tilkendegav Lemvig Kommune sit syn på sagen, herunder ønsket om lokal forankring af et eventuelt projekt. Han har været i Energistyrelsen 2-3 gange sammen med repræsentanter for NOE for at drøfte placering af vindmøller. Det drejede sig om områderne syd for Rønland, Fjordgrundene og Harboøre Tange.

Michel Schilling har forklaret, at han er vicedirektør i Miljøstyrelsen. Han har været kon-

torchef i Energistyrelsen i sammenlagt ca. 5 år indtil den 1. oktober 2008 og havde blandt andet ansvaret for vindmølleporteføljen. Han var en af fire kontorchefer for forsyningsområdet. Han var kontorchef for Nina Lassen.

Når der blev afholdt møder i Energistyrelsen, afhang det af mødets type, om der blev taget referat fra møderne. Der blev almindeligvis kun taget referat, hvis der på mødet blev truffet afgørelser af betydning for en sag. Det var ikke ualmindeligt, at der blev afholdt møder med vejledning af aktører, der havde interesse i at opstille vindmøller, og fra den type møder blev der ikke taget referat.

Han kan ikke sige noget præcist om, hvorvidt der var praksis for at sende et såkaldt stopbrev til en ansøger i tilfælde af, at Energistyrelsen anså en sag for afsluttet.

Han husker, at han deltog i en besigtigelse i marts 2008 ved Nissum Bredning og Høvsøre. By- og Landskabsstyrelsen havde arrangeret turen, og kontorchefen herfra var med, ligesom Peter Hjuler fra Risø deltog. Han husker ikke præcist, hvem der ellers deltog, men NOE har sikkert været repræsenteret i lighed med mange andre interessenter. Der var nogle landskabelige udfordringer i forhold til at placere vindmøller i området. Det primære formål var at besigtige området med henblik på at give ressortmyndighederne et indtryk af dets beskaffenhed.

Der var flere aktører, der var interesseret i at opstille vindmøller på forskellige placeringer i området ved Nissum Bredning. Der har utvivlsomt været et møde, hvor han har deltaget sammen med repræsentanter fra NOE om placering af vindmøller i området, men han husker ikke nu noget nærmere herom. Han var primært beskæftiget med udbud af meget store vindmølleprojekter – blandt andet ved Horns Rev.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

NOE har herudover anført, at det ikke kan fortolkes ind i den oprindelige ansøgning, at den bortfaldt, hvis NOE i en anden juridisk konstellation indgav ansøgning om forsøgsmøller på en mere omkostningstung placering, og ordlyden af ansøgningen kan ikke fortolkes så-

ledes, at NOE kun var interesseret i at etablere én vindmøllepark.

For så vidt angår spørgsmålet om omkostninger for byretten, har NOE gjort gældende, at sagens værdi ikke kan fastslås nærmere, idet den afhænger af resultatet af en forundersøgelse. Kammeradvokatens angivne tidsforbrug er eksorbitant stort og bør ikke medføre en forhøjelse af det beløb, som byretten har tilkendt Energiklagenævnet, hvis landsretten ikke tager NOE's påstand til følge.

Energiklagenævnet har i forhold til spørgsmålet om sagsomkostninger gjort gældende, at det tilkendte beløb for byretten langt fra står mål med sagsgenstandens værdi og det betydelige arbejde med sagens forberedelse, der også omfattede skriftveksling om vidneførsel. Sagens værdi må skønnes at være betydelig, da den angår tilladelse til opstilling af vindmøller til brug for professionel drift af elforsyningsvirksomhed. NOE må derfor antages at have haft en betydelig økonomisk interesse i sagens udfald.

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, som byretten har anført, tiltræder landsretten, at NOE's brev af 18. januar 2007 ikke var en ansøgning, og at ansøgningen af 26. februar 2008 om placering af vindmøller syd for Rønland eller på Fjordgrundene blev imødekommet, da Energistyrelsen den 12. februar 2010 gav NOE forundersøgelsestilladelse til Fjordgrundene. Det kan ikke føre til anden vurdering, at tilladelsen blev opnået i fællesskab med Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S efter den fornyede ansøgning af 3. december 2009.

Landsretten tiltræder endvidere af de grunde, som byretten har anført, at vejledningspligten i forvaltningslovens § 7 ikke er tilsidesat.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom for så vidt angår frifindelsen af Energiklagenævnet.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal NOE betale sagsomkostninger for begge retter til Energiklagenævnet med i alt 120.000 kr. til udgifter til advokatbi-stand. Beløbet er inkl. moms, da Energiklagenævnet ikke er momsregistreret.

Landsretten har ved fastsættelsen af beløbet lagt vægt på sagens karakter og dens omfang.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom om frifindelse af Energiklagenævnet stadfæstes.

Nordvestjysk Elforsyning Amba skal betale sagens omkostninger for begge retter til Energiklagenævnet med 120.000 kr.

De idømte sagsomkostninger skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kirsten Thorup

Astrid Bøgh

Mai-Britt Bæk Johansen

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 4. november 2014

Majbritt Poulsen

retssekretær